

BOKÁNYI PÉTER

„vakon átkeltem én, hogy veletek legyek”

(Prágai Tamás: Az egyiptomi)

Két oldal a szombathelyi BÁR című folyóiratból, 1998-ból. Pécsről hoztam a kéziratot Fűzfa Balázs főszerkesztőnek, Prágai Tamás szíves küldeményét valamikor 1997-ben, amikor Tamással együtt megkaptuk a „magyar kiegészítő szakos” diplománkat. Csoporttársak voltunk, Pécs terelt össze bennünket: mások mellett Beck Zoltánnal, Szauer Ágostonnal. Már nem voltunk egyetemista korúak, volt picike múltunk. Prágai Tamás, Szauer Guszti első köteteiken, Beck Zoli és jómagam az első publikációkon túl. Megmögöttünk a család, gyerek vagy gyerekek: szinte felnőtt emberként éltük a pécsi három évünket. És nem történt Pécsen semmi különös. Mentünk havonta 3 napra, tettük a dolgunkat, esténként gondosan megittuk a napzáró fröccsöket, vacsoráztunk („mit szólt volna gróf Zrínyi Miklós, ha ezt tették volna elé?” – tűnődött egyszer Tamás egy nyomorult csirke aszottra sütött teteme fölött), s szépen összeszoktunk az évek során. Magától értetődő volt később, hogy Tamás szerkesztette Guszti *Kalauz* című kötetét, hogy rendszeresen jelentkezett munkáival az *Életünkben*, hogy az *Inka utazás* kapcsán tanulmányt közöltem róla, hogy Beck Zoli a legsűrűbb időszakaiban is szorított/szorít időt arra, hogy jöjjön, ha hívjuk, hogy Szauer Guszti mindig van, amikor szükség van rá akár az *Életünkben* akár a Tamás által szerkesztett *Napkútnál*, *Polisznál*, *Kortársnál* – hogy felsorolhatatlan alkalommal dolgoztunk, dolgozunk együtt afféle biztos pontokként egymás számára. Soha nem történtek zajos, látványos gesztusok, amikor a barátságunkról beszéltünk, beszélgettünk volna, sőt, emlékezetes, „nagy beszélgetések” sem: tudtunk, tudunk egymásról, és beleéptünk egymás életébe szépen, csendesen, fölösleges manírok nélkül.

A „hatvannyolcasok” – olvasom Tamás nekrológjaiban (másfél hónappal volt idősebb nálam). Nem tudom, vannak-e ilyenek... Éppen Tamás kapcsán beszélgettünk erről nemrégiben egy – szintén 68-as – barátommal, s nyilván nem jutottunk semmire. Amiben nagyjából megegyeztünk, hogy a „hatvannyolcasok” (+/- 5-6 év természetesen) különös helyzetben éltek meg a felnőtté válásukat: látták rendek pusztulását és újak épülését, elvek, eszmék, hitek megrendülését majd át- és újraalakulását, éppen ezért különösen fontosá lett számukra a „biztos pontok” keresése.

„Utazás minden vers, bolyongás; változó koordináta-rendszerünkben a tájékozódást segítő magaslatozások föltérképezése, a zászlók kitűzése” – idéztem 2000-ben egy, a *Hitelben* megjelent tanulmányban Prágai Tamás *Madarak útján* című, első kötetének utószavát, s fűztem hozzá: „A versnek, az irodalomnak fontos a feladata. Tájékozódási pontokat kell szolgáltatnia, kapaszkodókat a létezéshez egy olyan világban, ahol ezek

végérvényesen veszni látszanak”. Tamás életében és művében mindig tiszteltem és egy kissé irigyeltem azt, ahogy tudatosan, szisztematikusan keresve meg-megtalálta ezeket a pontokat: alkotóként, kutatóként, szerkesztőként az irodalomban, pázmándi lakosként a szőlőhegyen vagy éppen a készülő kápolnában, hogy képes volt ezt a fel-tételezett, nemzedéki dilemmát sorssá alakítani és megélni.

„halottaim is egyre többen” – sóhajt Kosztolányi (önmagát sajnálva, mint minden itt maradott) a *Hajnali részegség*ben. Augusztus 6-án jött a hír, hogy váratlanul, 49 évesen elhunyt Szitár Katalin, a kiváló, veszprémi irodalmár, az Életünk egykori szer-zője, rá pár napra Jagodics Tamásné, Marika, legközelebbi rokonként szeretett, kő-szegi szomszédasszonyunk 67 esztendősen. S 2015. augusztus 7-én Prágai Tamás a maga 47 évével. Szauer Gusztó írta Tamásnak ajánlott versének kísérőlevelében: „ez a nagyon közülnök való fiú elment”. A barátunk volt, egy biztos ponttal kevesebbek lettünk újra itt, a magunk kicsinyes, hétköznapi létezésében.

Tamástól búcsúzom már hetek óta, s nyilván magunkat, magamat sajnálom: egy fontos élet és életmű szakadt meg illetve vált teljessé augusztus 7-én. De ez az élet és életmű félbeszakadt voltában is kész: egészt hagyott itt nekünk Prágai Tamás az ismeretlenbe költözve. Valahol, mélyen nyilván tudta – láttam már ilyet – sietnie kell, rengeteget kell dolgoznia, nincs sok ideje. S itt maradt barátunkként: lehet hozzá fordulni, ha kell, továbbra is úgy, mint 1994, barátságunk kezdete óta mindig, és lehet példaként állítanunk magunknak és az utánunk következőknek – immár nem a buta köznapokban, hanem az örökben, a múlhatatlanban.

SZAUER ÁGOSTON

Augusztus

PRÁGAI TAMÁSNAK, ISMERETLEN HELYRE

Van valami e túlrejt nyárban,
zörgő levelek, kidobott dinnyék,
csak velencés, fülledt elmúlás van,
meg a fehér nap még, hogy azt higgyék...

A nyugtalanságok hosszú vége.
A versek míves órák, megállnak.
Lehet-e más dimenzió-féle,
sosem hallott nyelv a folytatásnak?